

Περίληψις της Έτησίως Έπιθέσεως του
Τμήματος Δασών του Υπουργείου Γεωργίας
και Φυσιικών Πόρων, διά τό έτος 1972

Οί κυριώτεροι σπόχοι και έπιδιώξεις του Τμήματος κατά τό 1972 ήσαν οί ακόλουθοι:-

- (α) Έ προστασία των δασών ένι των πυρκαϊών και ένι των άλλων έχθρων.
- (β) Έ αναδάσωση καμένων έκτάσεων και ή δάσωση γυμνών τοιούτων.
- (γ) (ι) Έ παραγωγή ξυλείας και άλλων δασικών προϊόντων.
(ιι) Έ προμήθεια της έκτετοπίου δασικής βιομηχανίας διά δασικών προϊόντων.
(ιιι) Έ παραγωγή δασικών και άλλων καλλωπιστικών φυτών.
- (δ) Έ δασοοικονομική καλλιέργεια των συστάδων.
- (ε) Έ προστασία του περιβάλλοντος και ή παροχή άναφυχής είς τό κοινόν.
- (στ) Έ διάνοιξις νέων δασικών όδων και ή βελτίωσις των ύφισταμένων.
- (ζ) Έ συντήρησις και βελτίωσις των τηλεπικιοινωνιών.
- (η) Έ κατασκευή νέων κατοικιών και ή συντήρησις των ύφισταμένων.

Διά τήν έκπλήρωσιν των στόχων και έκπιδιώξεων του Τμήματος έκνεκρίθησαν πιστώσεις ύψους £334,117.000 μίλις ένι του Τακτικού Προϋπολογισμού και £166,045.000 μίλις ένι του Προϋπολογισμού Άναπτύξεως. Έδαπανήθη δέ τό ποσόν των £315,706.000 μίλις και £159,711.000 μίλις άντιστοίχως.

Έ έκπλήρωσις των άνωτέρω στόχων όφείλεται είς τήν άρτίως όργανωμένην δασικήν ύπηρεσίαν και είς τό προσοντούχον Προσωπικόν αύτης, του όποιου τό συναίσθημα εύθύνης και πειθαρχίας ύπέρξε πολύ ύψηλόν.

Έ συμβολή του Υπουργείου Γεωργίας & Φυσιικών Πόρων είς τήν διευπεραίωσιν του δυσκόλου έργου του Τμήματος ύπέρξε μεγίστη και σημαντική, έκφράζονται δέ εύχαριστίαι. Έπίσης έκφράζονται εύχαριστίαι πρός όλα τά Υπουργεία και Κυβερνητικά Τμήματα διά τό πνεύμα συνεργασίας τό όποιον έκέδειξαν, πρός τήν Έκρηνευτικήν Δύναμιν, τήν Άστυνομίαν, τήν Έθνοφρουράν, τήν Άρχήν Τηλεπικιοινωνιών, τούς Προσιόπους, τό Σώμα Όδηγών, και πρός άλλους όργανισμούς διά τήν βοήθειαν τήν όποίαν προσέφερον πρός τό Τμήμα τουτο κατά τό έτος 1972.

1. Προστασία

Αί πυρκαϊαί κατά τούς θερινούς μήνας είναι ο μεγαλύτερος και σοβαρότερος κίνδυνος δια τά δάση μας, τό θερμό και παρατεταμένον θέρος μέ σπάνιαν βροχόπτωσην αποτελεί τήν κυριωτέραν αίτίαν δια τήν έξάπλωσιν και μεγέθυνσιν τών δασιών πυρκαϊών. 'Υπο τοῦ Τμήματος ἐλήφθησαν τά ἀκόλουθα μέτρα δια τήν πρόληψιν και καταπολέμησιν των.

- (α) Κατά το 1972 ἐλειτούργησε ἐπιτυχῶς Σῶμα Δασοπυροσβεστών ἡ δύναμις τοῦ ὁποίου ἀνήρχετο εἰς 55 ἄνδρας. Τοῦτο ἀποτελεῖτο ἀπό μιῆς ομάδας τών 4 - 9 ἀτόμων ὑπό τήν ἐπίβλεψιν δασινοῦ ὑπαλλήλου διασπορισμένης εἰς ὅλας τās δασιῶς περιφέρειας και ἐφοδιασμένης δια ἀστυμάτων, καταλλήλων ἐργαλείων και αὐτοκινήτων τύπου "Λάντ-Ρόβερ".
- (β) Ἐπιτηδρώθησαν 13 πυροφυλάκια ἐγκατεστημένα ἐπί βουνοκορφῶν, δια τήν ἄμεσον ἐπισήμανσιν τών πυρκαϊῶν.
- (γ) Ἐδόθησαν ὀμιλῶν εἰς τήν Ἐθνικήν Φρουράν και τήν Ἀστυνομίαν ὡς ἐπίσης και ἀριετή δημοσιότης πρὸς τό κοινόν, μέ ἀπώτερον σκοπόν τήν πρόληψιν και καταπολέμησιν τών πυρκαϊῶν.
- (δ) Κατεσκευάσθησαν νέοι στενοί δρόμοι προσπελάσεως μήκους 16,25 μιλίων και ἀτραποί μήκους 15,68 μιλίων.

Δια τήν προστασίαν τών Δασῶν ἐδαπανήθη τό ποσόν τῶν £43,222.000 μίλς. Παρ' ὅλας ὅμως τας προσπάθειας και φροντίδας τοῦ Τμήματος Δασῶν ἐν τούτοις ἐπεσυνέβησαν 61 δασιῶν πυρκαϊαί, αἱ ὁποῖαι κατέκαισαν ἔκτασιν 745 Κυβερνητικῶν σιαλῶν δάσους, προξενήσαναι ζημίας εἰς 41.326 περίπου κυβ. πόδας ἀφλοῦου στογγύλης ξυλείας. Ἐν τῶν ἀνωτέρω πυρκαϊῶν μόνον μία ἔλαβεν μεγάλας διαστάσεις, ἥτοι εἰς τήν κοιλάδα Ἁγ. Μερκουρίου εἰς τήν τοποθεσίαν Φασερά, ἡ ὁποία κατέκαισε 350 κυβερνητικῶν σιαλῶν δάσους.

2. Δασοοικονομία

Ὅπως και κατά τὰ προηγούμενα ἔτη, ἔτσι και κατά τό ὑπό ἐπίσημότητα ἔτος ἐδόθη μεγάλη σημασία εἰς τήν δασοοικονομικὴν περιποιήσιν τῶν συστάδων μέ σκοπόν τήν ποιοτικὴν βελτίωσιν τῆς παραγωμῆς ξυλείας. Κατά τό 1972 ἔτυχεν περιποιήσεως ἔκτασιν 10.870 κυβερνητικῶν σιαλῶν ἀντί τῆς δαπάνης τῶν £9,777.623 μίλς.

5. Φυσιόν Περιβάλλον

Τό Τμήμα Δασών συνέβαλε τό μέγιστα είς τήν υπό τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καί Φυσιῶν Πόρων ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν διά τήν προστασίαν τοῦ Φυσιῶν Περιβάλλοντος διά ποιικίλων δραστηριοτήτων κυριώτεροι τῶν ὁποίων ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι:-

- (α) Ἀνελήφθη υπό τοῦ Τμήματος προικαταρτινὴ ἐργασία διά τόν διαχωρισμόν τῶν Κρατικῶν Δασῶν εἰς Μόνιμους δασικὰς περιοχάς, εἰς Ἐθνικὰ Πάρια καί εἰς Ζῶνας Διατηρήσεως τῆς Φύσεως.
- (β) Ὁ Διευθυντής τοῦ Τμήματος προήδρευσε Ἐπιτροπῶν καί Ὑπεπιτροπῶν ἀσχολουμένων μέ προβλήματα τοῦ Φυσιῶν Περιβάλλοντος.
- (γ) Ὁ Διευθυντής τοῦ Τμήματος συνδύευσεν τόν Ἐντιμόν κ. Ὑπουργόν Γεωργίας καί Φυσιῶν Πόρων εἰς τήν ἐξ Ὑπουργῶν Διάσκεψιν χωρῶν-μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ἐπὶ θεμάτων Φυσιῶν Περιβάλλοντος, ἡ ὁποία ἔλαβεν χώραν εἰς Βιέννην ἀπὸ τῆς 28ης μέχρι 30ης Μαρτίου, 1973.
- (δ) Τό Τμήμα διά διαλέξεων, ἐθελοντικῶν ἐργασιῶν, ἐορτῶν καί ὁμιλιῶν ἀπὸ Ραδιοφώνου καί Τηλεοράσεως ἐνέτεινε τάς προσπάθειάς του διά τήν ἐξάπλωσιν τοῦ πρασίνου.
- (ε) Διά τήν βελτίωσιν καί ἐπέιτασιν τῶν ἐνδρομιῶν χωρῶν Χαλεΰιας, Πλατανιῶν, Πασσιᾶ-Λειβάδι, Κιονιῶν, Μάνδρα τοῦ Καμπιῶ, Σταυροῦ Ψάιας, Λουμάτων, Κορωνιάς, Ἀχνας, Σαλαμῆτος, Προφήτου Ἡλία κλπ. ἐδαπανήθη περίπου τό ποσό τῶν £3,000.000 μίλς. Ἐπίσης διά τήν συντήρησιν τῶν ὑφισταμένων ἐνδρομιῶν χωρῶν ἐδαπανήθη τό ποσό τῶν £2,900.000 μίλς, τό ὁποῖον παρεχωρήθη υπό τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καί Βιομηχανίας πρός τόν σιοπόν τοῦτον.

6. Ἐπιπέδευσις

Τό Δασικόν Κολλέγιον Προδρόμου συνεπλήρωσε κατὰ τό 1973 τό 22ον ἔτος συνεχοῦς λειτουργίας του. Ἀπεφυκτῶσαν 15 φοιτηταί ἐν τῶν ὁποίων 8 Κύπριοι καί 7 Ἀλλοδαποί κατὰ τό παρελθόν ἔτος.

Τό 23ον Ἀκαδημαϊκόν ἔτος ἤρχισε τόν Ὀκτώβριον τοῦ 1973 μέ 33 φοιτητάς ἐν τῶν ὁποίων 22 Κύπριοι καί 11 Ἀλλοδαποί.

7. Διαχείρισις Δασῶν καί Δασικῶν ἐπιτάσεων

Λόγω ἐπιχειμένης ἀφ' ἑνός μὲν ἐντατικοποιήσεως τῆς παραγωγῆς τῶν Δασῶν μας πρός τροφοδοτήσιν τῆς Ἐταιρείας "Δασικαί Βιομηχανίαί Κύπρου Λτδ." καί ἀφ' ἑτέρου δέ δημιουργίας Ἐθνικῶν Δασικῶν Πάρκων ὡς καί περιοχῶν προστασίας Χλωρίδος καί Πανίδος, Τό Τμήμα Δασῶν προέβη εἰς ἐπανακατάταξιν τῶν Δασῶν ὡς καί εἰς ἐπανενετιμῆσιν τοῦ ξυλαποθέματος καί αὐξήσεως διά μέρος τῶν παραγωγικῶν δασῶν τοῦ τόπου, ἐφαρμόσαν ταχεῖαν δειγματοληπτικὴν ἐρευναν συμφώνως τῶν κανόνων τῆς στατιστικῆς ἐπιστήμης.

Πρός τόν σιοπόν τοῦτον Ἄγγλος εἰδικὸς συνήργασθη ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1973 μετά τοῦ Κλάδου Προγραμματισμοῦ καί Διαχείρισεως. Ἐπίσης δύο Γερμανοί ἐμπειρογνώμονες παρεχωρήθησαν υπό τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ὁμοσπόνδου Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας διά περίοδον ἑνὸς μηνὸς περίπου. Οὗτοι ἐμελέτησαν συναφῶς τήν διαχείρισιν τῶν δασῶν προβλήματα καί ὑπέβαλον πρός τήν Κυβέρνησιν τῶν προτάσεις διά μελλοντικὴν τεχνικὴν βοήθειαν πρός τό Τμήμα Δασῶν, ὡς πρός τήν ἐπιμετάλλευσιν τῶν παραγωγικῶν δασῶν.

Κατά τό 1973 ένοικιάσθησαν 39.306 σιάλαι δασικής γης διά γεωργικούς και άλλους σκοπούς, είσεπράχθη δέ τό ποσό των £8,567.000 μίλς. Έξεδόθησαν επίσης 10 έρευνητικά άδεια και 13 άδεια διά λειτουργίαν λατομείων.

8. Δασικά Έρευνα

Κατά τό 1973 έσυνέχισθη ή διεξαγωγή πειραμάτων και έρευνών διά τήν επίλυσιν προβλημάτων σχετιζομένων μέ τήν ποιοτικήν βελτίωσιν προστασίαν και ανάπτυξιν των δασών, έδαπανήθη δέ τό ποσό των £2,000.000 μίλς. Αί έρευναί εκάλυψαν προβλήματα σχετιζόμενα μέ τήν εισαγωγήν σπόρων ξενικών φυτών, δι' έμπλουτισμόν της Κυπριακής Χλωρίδος, μέ τήν δασικήν γενετικήν διά τήν παραγωγήν βελτιουμένης ποιότητας σπόρων και βελτίωσιν των δασοπονικών ειδών, ως και μέ προβλήματα προστασίας των δασών έι μυιήτων και έντόμων.

Η Δασική Μελισσοκομία έσυνέχισθη και κατά τό ύπ'έπισιόπησιν έτος επί πειραματικής βάσεως διά να έξακριβωθη κατά πόσον δύναται τό Τμήμα να επεξεύνη τήν μελισσοκομίαν επί έπιτεταμένης κλίμακος.

9. ι. Οδοποιία

Η διάνοιξις περισσότερων οδών και ή βελτίωσις των ύφισταμένων αποτελεί σοβαρόν μέλημα του Τμήματος διότι ή ύπαρξις ενός καλού δασικού οδικού δικτύου έξυπηρετεί αφ'ένός τήν προστασίαν και τήν έμμετάλλευσιν των δασών αφ'έτέρου τήν συγκοινωνίαν των παραδασοβίων πληθυσμών. Κατά τό 1973 κατεσκευάσθησαν 2,9 μίλια δασικών οδών έναντι δαπάνης £5,033.000 μίλς και διεπλατύνησαν 2,1 μίλια παλαιών δασικών οδών από 12 εις 24 πόδια πλάτος έναντι του ποσού των £8,528.000 μίλς. Επίτός των άνωτέρω δασικών οδών διηνοίχθησαν επίσης 21,49 μίλια στενών οδών προσπελάσεως δι' έξαγωγήν ξυλείας και προστασίαν έναντι του ποσού των £18,687.000 μίλς και 17,45 μίλια άτραπών έναντι του ποσού των £1,454.000 μίλς. Κατεσκευάσθη νέα γέφυρα εις τήν τοποθεσίαν Αθάσι έναντι δαπάνης £2,930.000 μίλς. Επίσης κατεσκευάσθησαν 6 σωληνωτοί όχετοί έναντι δαπάνης £2,551.000 μίλς.

ιι. Κατόπιν άναγκατατάξεως ώρισμένων δασικών οδών ή οδών προσπελάσεως τό όλιονό μήκος των δασικών οδών κατά τό τέλος του έτους 1973 άνήρχετο εις 812,09 μίλια και των οδών προσπελάσεως εις 176,82 μίλια.

ιι. Τηλεπικοινωνία

Τό Τμήμα Δασών διατηρεί άριστα όργανωμένο τηλεπικοινωνιακό σύστημα διά τήν προφύλαξιν και διαχείρισιν των δασών. Διά τήν συντήρησιν του κατά τό 1973 έδαπανήθη τό ποσό των £8,199.000 μίλς και διά τήν επέκτασιν και βελτίωσιν του τό ποσό των £3,100.000 μίλς. Επίσης τό Τμήμα έφοδιάσθη μέ 2 νέους άσυρμάτους αυτοκινήτου και 5 φορητούς άσυρμάτους. Νέα άσύρματος σύνδεσις έχει έγκατασταθη μεταξύ του δασικού Τηλεφωνικού Κέντρου Λευκωσίας και του Τηλεφωνικού Κέντρου Προδρόμου.

Τό Τηλεπικοινωνιακό δικτυον κατά τό τέλος του έτους 1973 αποτελείτο έι:-

- (α) 436 μιλίων γραμμών (1.359 μίλια τηλεφωνικών καλωδίων)
- (β) 352 τηλεφωνικών συσκευών
- (γ) 11 τηλεφωνικών κέντρων
- (δ) 10 ένδιαμέσων ραδιοτηλεφωνικών σταθμών
- (ε) 6 ραδιοτηλεφωνικών σταθμών έλέγχου
- (στ) 62 άσυρμάτων αυτοκινήτου
- (ζ) 55 φορητών άσυρμάτων.

Κατά τό αυτόν έτος είσεπράχθη τό ποσό των £1,353.000 μίλς από τήν εκτέλεσιν ιδιωτικών κλήσεων μέσω του Δασικού Τηλε-

6. Εκπαίδευσις

Τό Δασικόν Κολλέγιον Προδρόμου συνεπλήρωσε κατά τό υπό επίσημότητα έτος 21 έτη συνεχούς λειτουργίας. Κατά τό 1972 απέφοίτησαν 10 φοιτηταί 5 Κύπριοι και 5 Άλλοδαποί.

Τό 22ον 'Ακαδημαϊκόν έτος ήρχισεν τήν 3ην 'Οκτωβριου, 1972, μέ 24 φοιτητάς συνολικώς.

7. Δασικαί Έρευναι

Κατά τό 1972 έσυνεχίσθη ή διεξαγωγή πειραμάτων και έρευνών δια την επίλυσιν βασιικών προβλημάτων σχετιζομένων μέ τήν δημιουργίαν, προστασίαν και ανάπτυξιν των δασών. Αι έρευναι ενάλυφαν προβλήματα σχετιζόμενα μέ την εισαγωγήν νέων φυτών, προβλήματα φυτωρίων και αναδασώσεων, τό πρόβλημα τής παραγωγής βελτιωμένης ποικιλίας σπόρων δι' έμβολιασμού γενετικώς άνωτέρων ποικιλιών έντοπίου πεύκης ώς και πρόβλημα προστασίας των δασών εν μυηήτων και έντόμων. Έδαπανήθη δέ τό ποσόν των £1,794.000 μίλς. Επί πειραματικής βάσεως τό Τμήμα διετήρησε ίδιιά του μελισσια διά να εξακριβωθή κατά πόσον δύναται τό Τμήμα Δασών να επεντέλη τήν μελισσοκομίαν επί έντεταμένης κλίμακος.

8. Όδοποιΐα, Τηλεπικοινωνίαι, Κτίρια

Η διάνοιξις περισσοτέρων οδών και ή βελτίωσις των ύπαρχουσών αποτελεί σοβαρόν μέλημα του Τμήματος Δασών διότι ή ύπαρξις ενός καλού δασικοϋ οδικοϋ δικτύου εξυπηρετεί άφ' ενός την προστασίαν άλλ' άφ' έτέρου τήν ενμετάλευσιν των δασών. Κατά τό υπό επίσημότητα έτος κατεσκευάσθησαν 4,26 μίλια δασικών οδών αντί δαπάνης £7,998.681 μίλς και διεπλατύνθησαν 3,63 μίλια παλαιών δασικών οδών, από 12 εις 24 πόδια πλάτος, αντί του ποσού £15,994,899 μίλς. Διά τήν εξαγωγήν και μεταφοράν τής υλοτομηθείσης ξυλείας κατεσκευάσθησαν υπό των εργολάβων δασικοί οδοί 11,39 μιλίων.

Ενώς των άνωτέρω δασικών οδών διηνοίχθησαν επίσης 16,25 μίλια στενών οδών προσπελάσεως αντί του ποσού των £12,628.460 μίλς και 15,68 μίλια άτραπών αντί του ποσού των £981.964 μίλς.

Διά τήν κατασκευήν 8 νέων γεφυρών εις διαφόρους οδούς έδαπανήθη τό ποσόν των £6,206.000 μίλς.

Τό όλιγιόν μῆκος τῶν δασιῶν ὁδῶν κατὰ τό τέλος τοῦ 1972 ἀνήρχετο εἰς 820 μίλια.

Τό Τμήμα Δασῶν διατηρεῖ ἄριστα ὁργανωμένον τηλεπικοινωνιακόν σύστημα, λόγω τῆς ἰδιαζούσης μορφῆς τῆς ἐργασίας, διά προφύλαξιν καί καλήν διαχείρισιν τῶν Δασῶν. Διά τήν σύνθεσιν δεκαέξ σημείων ἐτοποθετήθησαν ἐπτά μίλια νέων τηλεφωνιακῶν γραμμῶν καί 20 μίλια τηλεφωνικοῦ σύρματος, ἐνώ ταυτοχρόνως 17 μίλια τηλεφωνικῶν γραμμῶν μέ συνολικόν μῆκος σύρματος 17 μιλίων ἀφηρεύθησαν λόγω τῆς ἐπεκτάσεως τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου.

Κατά τό 1972 ἠγοράσθησαν ἐπίσης 2 ἀσύρματοι αὐτοκινήτου ἀντί τοῦ ποσοῦ τῶν £360.000 μίλς.

Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω ἀλλαγῶν τό Δασικόν Τηλεπικοινωνιακόν δίκτυον κατὰ τό τέλος τοῦ 1972 ἀπετελεῖτο ἐν:-

- (α) 344 τηλεφωνικῶν συσκευῶν
- (β) 12 τηλεφωνικῶν κέντρων
- (γ) 437 μιλίων γραμμῶν
- (δ) 1,351 μιλίων τηλεφωνικῶν καλωδίων
- (ε) 10 ἐνδιάμεσων ραδιοτηλεφωνικῶν σταθμῶν
- (ζ) 6 ραδιοτηλεφωνικῶν σταθμῶν ἐλέγχου
- (η) 60 ἀσυρμάτων αὐτοκινήτου
- (θ) 50 φορητῶν ἀσυρμάτων
- (ι) 4 μεγαφῶνων ἐπί αὐτοκινήτων
- (κ) 8 φορητῶν μεγαφῶνων.

Διά τήν συντήρησιν τοῦ Τηλεπικοινωνιακοῦ δικτύου κατὰ τό 1972 ἐδαπανήθη συνολικῶς τό ποσόν τῶν £6,999.717 μίλς, καί διά τήν ἐπεκτάσιν του τό ποσόν τῶν £3,500.000 μίλς. Κατά τό αὐτόν ἔτος εἰσεπράχθη τό ποσόν τῶν £1,265.075 μίλς ἀπό τήν ἐκτέλεσιν ἰδιωτικῶν κλήσεων μέσῳ τοῦ Δασικοῦ Δικτύου. Ἐπιπροσθέτως εἰσεπράχθη τό ποσόν τῶν £132.592 μίλς ἀπό τήν Ἀρχήν Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου ὡς ἐνοίκιον διά τήν χρησιμοποίησιν τῶν δασιῶν γραμμῶν.

Κατά τό 1972 ἀνηγέρθη ἐν οἴκημα δι' ἐργάτας εἰς Πλατάνια καί συνεπληρώθη ἡ ἀνέγερσις τῶν πυροφυλακίων εἰς Χιονίστραν καί Τρίπυλον. Διά τήν ἀνέγερσιν καί τόν ἐξοπλισμόν τῶν ἀνω κτιρίων ἐδαπανήθη τό ποσόν τῶν £5,288.877 μίλς.

Σημαντικαί βελτιώσεις ἔγιναν εἰς τήν κατοικίαν τοῦ Περιφερειακοῦ Δασικοῦ λειτουργοῦ Πάφου, ἐδαπανήθη δέ τό ποσόν τῶν £499.764 μίλς. Ἐπίσης ἐπιδιορθώθησαν διάφορα δασικά κτίρια ἀντί τοῦ ποσοῦ τῶν £3,998.708 μίλς.

Δεκαεννέα παλαιά κτίρια, ἥτοι μιῖρα οἴκια, ἀποχωρητήρια, γιναρᾶξ, παρατηρητήρια, κλπ. κατεδαφίσθησαν καί οὕτω ὁ ἀριθμός τῶν δασιῶν κτιρίων ἀνήρχετο εἰς 291 κατὰ τό 1972.